دپوی زباله در میراث جهانی

نجات هیرکانی با روند کنونی ممکن نیست

رئیس انجمن جنگلبانی ایران گفت: این که بخواهیم همین روند کنونی را ادامه دهیم و فکر کنیم با ثبت جهانی کسی خواهد آمد و جنگل‌های هیرکانی را از مرگ حتمی نجات خواهد داد به هیچ عنوان درست نیست.

به گزارش مهر، هادی کیادلیری افزود: جنگل‌های هیرکانی در سال‌های اخیر به شکل‌ها و انحای مختلف مورد بهره‌برداری قرار گرفته و گاه بهره‌برداری‌ها آن‌قدر زیاد شده که شکلی از استثمار یا بهره‌کشی از این منابع اتفاق افتاده و اغلب هم متاسفانه به شکل بهره‌برداری ماده اولیه یعنی چوب و نگاه تک‌بعدی اقتصادی به منابع باارزشی که چند برابر توان بازیابی جنگل هم انجام شد.

کیادلیری عنوان کرد: از سوی دیگر تغییر کاربری در سطح وسیع مشاهده می‌شود که اگر سفری به شمال داشته باشید به سادگی می‌بینید چقدر ویلاسازی‌ها و آپارتمان‌سازی‌ها انجام شده و ساختمان‌ها عوارض متعدد خودش را هم دارد مثل نیاز به آوردن برق و آب و جاده و امکانات این‌چنینی ضمن تهدید تمام فرهنگ‌های روستایی و محلی که خود آنها هم سرمایه جنگل‌های هیرکانی محسوب می‌شدند و در سازگاری کامل با طبیعت بودند و شاید می‌توانستند بزرگ‌ترین عامل جذب گردشگر در آینده باشند و می‌توانست یکی از روش‌های درمانی برای نجات جنگل‌های هیرکانی هم باشد.

وی ادامه داد: واگذاری اراضی به شکل‌ها، اسم‌ها، بهانه‌ها و توجیه‌های مختلف از جمله اشتغال‌زایی و درآمدزایی و حتی به اسم کاهش فشار از روی دوش جنگل‌ها انجام شده بدون هیچ‌گونه ارزیابی فنی و ارزیابی‌های بعدی که باید انجام شود و این مسائل را تعیین تکلیف کند.

رئیس انجمن جنگلبانی ایران تأکید کرد: متأسفانه یك نوع نگاه بسیار سطح پایین و شرم‌آور به جنگل‌ها حاکم بود از این بابت که ما حتی آنها را محل زباله کرده بودیم.

یعنی جنگلی که الان ثبت جهانی شده و یك اثر طبیعی و میراث جهانی به شمار می‌رود، دپوی زباله ما هم هست.

کیادلیری گفت: عدم توسعه یافتگی باعث شده که دستبردهای بزرگی به طبیعت زده شود و از طرف دیگر توسعه‌یافتگی بی‌قاعده که اصلا برای آن نباید واژه توسعه را به کار ببریم در نابودی این جنگل‌ها نقش داشته است.

وی در توضیح مصداق‌های توسعه بی‌قاعده گفت: احداث بزرگراه‌ها، سدهایی که زدیم، تکه‌تکه کردن جنگل‌ها به شکل‌های مختلف، کارهای عمرانی بی‌برنامه و بی‌ضابطه و شلختگی زیاد در این عرصه‌ها و دلایل متعدد دیگر همه نمونه‌هایی از توسعه‌یافتگی بی‌قاعده هستند.

رئیس انجمن جنگلبانی ایران ادامه داد: نمونه بارز توسعه بی‌قاعده احداث همین کارخانه‌هایی است که الان برای تنفس جنگل باید شبانه‌روزمان را بگذاریم تا به اینها پاسخگو باشیم. کارخانه‌هایی که احداث‌شان از پایه و اساس غلط بوده و به خاطر قدرتی که حالا گرفته‌اند بحث‌های علمی ما را تحت‌تاثیر قرار می‌دهند. کیادلیری عنوان کرد: وقتی همه این موارد را کنار هم بگذاریم شاهد یك اضمحلال و فروپاشی در طبیعت جنگل‌های هیرکانی هستیم که نمودش همین مرگ و میر دسته‌جمعی درختان در سطوح بسیار وسیع در جنگل‌های شمال است.

وی در پاسخ به این‌که ثبت جهانی چه اندازه می‌تواند نجات‌بخش جنگل‌های هیرکانی از این وضعیت باشد، گفت: ثبت جهانی این میراث طبیعی به تنهایی نمی‌تواند نجات‌دهنده باشد و تنها می‌تواند کمك‌کننده باشد، اما در عین حال مسؤولیت ما را هزاربار بیشتر می‌کند، زیرا ما تا الان درباره این‌که این جنگل‌ها هیرکانی هستند به صورت منطقه‌ای فکر می‌کردیم. مثلا قوانینی که در این راستا وضع می‌شد بیشتر برای حل مشکلات منطقه‌ای بود و ما اصلا ملی نگاه نمی‌کردیم.

مافیای پسماند با شهرداری در ارتباط است؟!

علی محمد شاعری، عضو هیات‌رئیسه کمیسیون کشاورزی مجلس با انتقاد از استثمار کودکان توسط مافیای پسماند گفت: پیمانکارانی که برای مدیریت پسماند انتخاب می‌شوند باید بازخواست شده و نظارت مناسبی بر عملکرد آنها صورت گیرد.

وی افزود: مافیای پسماند با شهرداری در ارتباط است. سالانه حدود ۱۶ میلیون تن پسماند در کشور تولید می‌شود که برای طبیعت و سلامتی انسان و سایر موجودات بسیار خطرناك و کشنده است.

شاعری با انتقاد از این‌که پسماند از منزل تا مبدأ مدیریت نمی‌شود، عنوان کرد: بسیاری از پسماندها چون از مبدأ تفکیك نمی‌شوند به صورت سنتی، غیربهداشتی و غیرقانونی توسط کودکان و افراد بیکار با روش‌های بسیار غیربهداشتی تفکیك می‌شوند که خطری جدی برای سلامت جامعه و این افراد محسوب می‌شود. /خانه ملت

آلاینده ازن در ظهر و عصر روزهای تابستانی به بیشترین مقدار خود می‌رسد. از این رو توصیه می‌شود شهروندان بین ساعات ۱۲ تا ۱۸ فعالیت خود را در فضاهای باز کاهش دهند

عکس: میزان

تهدید سلامت شهروندان پایتخت با افزایش آلاینده ازن در هوای تهران

آلودگی هوای تهران نامرئی شد

میثم اسماعیلی

جامعه

ریه تهران به خس‌خس افتاده است، این بار اما نه به همان دلیل هر ساله. شاخص آلودگی هوا که همواره از محل «ذرات معلق» افزایش پیدا می‌کرد حالا به‌واسطه آلاینده گازی، از حالت سالم به وضعیت نامطلوب، تغییر کرده است و متهم تازه آلودگی هوای تهران نامش «ازن» است. خطرناکی این آلودگی از این جهت بیشتر است که دیده نمی‌شود و شهروندان تنها با مراجعه به سامانه‌های اعلام شاخص کیفیت هوا متوجه میزان آلودگی هوای تهران می‌شوند. آن‌طور که از حرف‌های انوشیروان محسنی‌بندپی، استاندار تهران هم می‌توان متوجه شد این یك آلاینده ثانویه است به این مفهوم که متناسب با شدت نور خورشید (افزایش دما) و اثر آن بر ترکیب شیمیایی گازهای خروجی و بخار بنزین، غلظت آن در هوا بالا می‌رود و البته که تهدیدی جدی برای ریه پایتخت‌نشینان محسوب می‌شود. آلودگی هوای تهران موضوع تازه‌ای نیست و فصل هم نمی‌شناسد؛ گرمای تابستان حالا چند سالی است ازن را در اعماق ریه‌های تهرانی‌ها می‌نشاند و زمستان‌ها وارونگی هوا، ذرات معلق را به زندگی‌شان می‌آورد، همین چند سال پیش هم اعلام شد تنها در یك سال ۵۰۰۰ تهرانی براثر آلودگی هوا کشته شده‌اند اما جالب این‌که هنوز معضل آلودگی هوا با همه تبعات وحشتناکش آن‌طور که باید به‌عنوان یك مطالبه از سوی شهروندان تهرانی مطرح نمی‌شود، تنها چند روزی در سرخط خبرها می‌نشیند و خیلی زود فراموش می‌شود.

با نگاهی به جدول شاخص کیفیت هوا در شش روز گذشته می‌توان متوجه شد چهار روز از این زمان، هوای تهران برای گروه‌های حساس ناسالم بوده است. به این مفهوم که شاخص کیفیت هوا در چهار روز از شش روز گذشته بالای صد بوده است. دو روزی هم که هوا سالم بوده شاخص کیفیت به ترتیب ۹۵ و ۹۷ بوده است. این در حالی است که باید توجه کنیم با این که هوای تهران آبی و تمیز به نظر می‌رسد اما شاخص ازن در پایتخت از ۱۳۰ گذشته است. در نظر داشته باشیم ازن با غلظت بالاتر از صد، خطراتی جدی متوجه دستگاه تنفس می‌کند. ازن با غلظت بالاتر از صد، اثر بسیار مخربی بر مخاط و اندام‌های تنفسی موجودات زنده دارد و موجب حمله آسم و کاهش عملکرد ریه می‌شود. حدود ۴۰ درصد ازن در بینی و حنجره جذب می‌شود ولی ۶۰ درصد آن به عمق ریه می‌رسد. آن‌طور که یوسف رشیدی، استاد دانشگاه به جام‌جم می‌گوید بالا رفتن میزان این آلاینده در مرحله اول بافت چشم و ریه را از بین می‌برد و زمینه را برای حمله میکروب‌ها و ویروس‌ها فراهم می‌کند.

اندازه‌گیری دقیق

از ۱۰۹ روز سپری شده امسال تاکنون ۱۶ روز آلوده به لحاظ آلاینده ازن در تهران سپری شده که در این بین یك روز شاخص از ۱۵۰ واحد هم فراتر رفته و با رسیدن به ۱۶۰ واحد، هوای تهران برای عموم مردم آلوده شده است. این در حالی است که در مدت مشابه سال گذشته تعداد روزهای ناسالم برای گروه‌های حساس از بابت ازن فقط هفت روز بوده و وضعیت قرمز با شاخص بالای ۱۵۰ واحد نیز اصلاً ثبت نشده است. جالب این‌که آن‌طور که از جداول مندرج در سایت شرکت کنترل کیفیت هوای تهران می‌توان متوجه شد تا پیش از این سال ۸۸ با ۱۷ روز آلودگی از بابت ازن، رکورد آلوده‌ترین سال از ناحیه این آلاینده را به خود اختصاص داده بود. پس از آن در بسیاری از سال‌ها تا قبل از سال ۹۷ تعداد روزهای آلوده با ازن یك رقمی و حتی در سال ۹۵ فقط یك روز بوده است.

با نگاهی به جدول روزهای آلوده تهران در خرداد سال‌های گذشته متوجه نکته جالب توجهی می‌شویم و آن هم این‌که در فاصله سال‌های ۱۳۹۴ تا خرداد ۹۷ میزان روزهای آلوده به ازن پایتخت سیر معمولی داشته است، اما تابستان ۹۷ شاهد جهش یکباره آلودگی هوای تهران هستیم، این جهش در خرداد امسال هم ادامه دارد به صورتی که نسبت به سال گذشته هم چند برابر شده است. حالا سوال اینجاست که چرا میزان آلودگی به ازن پایتخت در دو سال گذشته به شکل وحشتناکی افزایش داشته است؟ شینا انصاری، مدیرکل دفتر پایش فراگیر محیط زیست تهران پاسخ جالبی برای این سوال دارد. او به جام‌جم می‌گوید: این افزایش به مفهوم بالا رفتن آلاینده ازن در تهران نیست بلکه به این دلیل است که در چند سال گذشته آنالیزورهای سنجش ازن ما بیشتر شده و به تبع آن دقت اندازه‌گیری ما در این حوزه افزایش داشته است. در بین حرف‌های یوسف رشیدی هم می‌توان این نکته را دید. او در بخشی از حرف‌هایش به جام‌جم می‌گوید: مهم‌ترین بحث مطرح این است که ازن به خودی خود مضر است، اما نماینده یکسری آلاینده‌های دیگری هم است که ما آنها را اندازه گیری نمی‌کنیم. به این مفهوم که بالا رفتن سطح ازن می‌تواند هشداردهنده وجود آلاینده‌های دیگری باشد که آنها اندازه گیری نمی‌شوند. این در حالی است که بدانیم پیش از این سال‌ها که کیفیت سوخت نامناسبی داشتیم و آنالیزورهای اندازه‌گیری ازن دقیق نبودند احتمالا روزهای آلوده به ازن تهران هم بیشتر بوده است و هم شاخص بالاتری داشته در حالی که این نکته از چشم شهروندان دور مانده است و حتی در جداول اندازه‌گیری هم قید نشده است. چرا که اندازه‌گیری نشده است که قید بشود!

منشأ آلودگی

حالا و با رسانه‌ای شدن افزایش شاخص ازن در تهران و خطرناك شدنش برای گروه‌های حساس می‌توان اظهارنظرهای مختلفی در رابطه با منشأ این آلاینده به دست آورد. از دستگاه‌های تهویه هوا و چاپگرهای خانگی و اداری بگیرید تا خودروهای فرسوده. هرچند از چاپگر و دستگاه‌های فتوکپی به‌عنوان منشأ مستقیم تولید ازن یاد می‌شود اما آن‌طور که مدیرکل دفتر پایش فراگیر محیط‌زیست می‌گوید این موارد اندك و مربوط به فضاهای بسته است اما آنچه خطرناك جلوه می‌کند و لازم است مردم نسبت به آن هشیار باشند میزان آلاینده ازن در فضای باز است. یوسف رشیدی می‌گوید منشأ این آلاینده هیدروکربن نسوخته و ناکس ناشی از خودروهاست که به‌صورت پیشران در اتمسفر ازن را تولید می‌کنند.

همین نکته را که پیگیری کنیم می‌رسیم به متهم ردیف اول تولید این آلاینده در تهران یعنی موتورسیکلت‌های کاربراتوری و خودروها و اتوبوس‌های فرسوده در تهران. جالب این که بدانیم هنوز یك میلیون و ۷۰۰ هزار موتورسیکلت کاربراتوری و فرسوده در تهران تردد می‌کنند.

به این فهرست اضافه کنید آنچه را شینا انصاری به آن اشاره دارد. او می‌گوید حتی جایگاه‌های سوخت هم می‌تواند به عنوان منشا قابل توجهی از تولید این آلاینده باشد. او به طرحی اشاره می‌کند که قرار بوده است از سوی وزارت نفت اجرا شود و هرچند این اتفاق در بسیاری از جایگاه‌ها افتاده است اما هنوز هم جایگاه‌هایی هستند که طرح «کهاب» در آن اجرایی نشده است. آن‌طور که شینا انصاری می‌گوید «کهاب» سرنام عبارت کاهش، هدایت، انتقال و بازیافت بخار بنزین است و هدف اصلی این طرح کاهش از دست رفتن بخار بنزین در مراحل مختلف سوختگیری است که می‌تواند به‌عنوان منشا قابل توجهی در تولید آلاینده ازن محسوب شود.

ازن با غلظت بالاتر از صد، اثر بسیار مخربی بر مخاط و اندام‌های تنفسی موجودات زنده دارد و موجب حمله آسم و کاهش عملکرد ریه می‌شود. حدود ۴۰ درصد ازن در بینی و حنجره جذب می‌شود ولی ۶۰ درصد آن به عمق ریه می‌رسد

چه باید کرد؟

مکث

ذرات ازن به بافت خون نفوذ می‌کند و ریه را هدف قرار می‌دهد و البته کودکان را بیش از بزرگسالان در معرض خطر قرار می‌دهد؛ چراکه ریه آنها هنوز در حال رشد و تکامل بوده و معمولاً فعالیت آنها در خارج از خانه بالاست.

تنفس ازن می‌تواند عوارضی از جمله درد قفسه سینه، سرفه، سوزش گلو و گرفتگی ریه را موجب شود و نیز بیماری‌هایی همچون برونشیت و آسم را تشدید کند. آلاینده ازن تقریبا از نیمه خرداد تا نیمه مرداد از ساعت ۱۲ تا ۱۸ افزایش پیدا می‌کند.

از این رو توصیه می‌شود در این ساعات حضور خود در فضاهای باز را کاهش دهید. گروه‌های حساس شامل کودکان، زنان باردار، سالمندان و بیماران نسبت به افزایش آلاینده ازن حساس‌تر از سایر گروه‌ها هستند، به همین دلیل این افراد نیز باید از فعالیت‌های طولانی و سنگین در این بازه زمانی در فضاهای باز خودداری کنند.

تابستان و ساعات پر خطر ازن

جامعه +

«آلاینده ازن طی ظهر و عصر روزهای تابستانی به بیشترین مقدار خود می‌رسد. از این رو به افراد جامعه به ویژه گروه‌های حساس توصیه می‌کنیم که بین ساعات ۱۲ تا ۱۸ فعالیت خود در فضاهای باز را کاهش دهند.» این جملات را محسن روشنی، مدیر واحد پایش شرکت کنترل کیفیت هوای تهران به زبان می‌آورد.

آن‌طور که او می‌گوید کیفیت هوای تهران از ابتدای سال تاکنون ۱۶ روز در شرایط نامطلوب قرار داشته که علت آن در تمام روزها افزایش غلظت آلاینده ازن بود. هوای تهران پیش از این عموما در پاییز و زمستان تحت تأثیر آلاینده‌هایی همچون ذرات معلق کمتر از ۲/۵ میکرون قرار می‌گرفت و در برخی روزها نیز ذرات معلق کمتر از ۱۰ میکرون هوای پایتخت را آلوده می‌کرد. در این میان کمتر صحبت از آلاینده‌ای به نام ازن بود. این آلاینده حدود سه سال است که در ماه‌های گرم سال هوای پایتخت را آلوده می‌کند.

از این رو طی سال گذشته ۱۶ روز از هوای تهران را برای حساس‌ها ناسالم کرد اما امسال تاکنون ۱۵ روز از هوا را ناسالم برای گروه‌های حساس و یك روز را ناسالم برای همه افراد کرده است. به گزارش ایسنا، روشنی می‌افزاید: آلاینده‌هایی مانند اکسیدهای نیتروژن و ترکیبات آلی فرار در حضور نور خورشید تولید آلاینده ازن(O3) می‌کنند. اکسیدهای نیتروژن محصول احتراق خودروها، موتورسیکلت‌ها و خودروهای دیزلی است. ترکیبات آلی فرار نیز از بخارات بنزین و از فعل و انفعالات سوخت‌رسانی تولید می‌شود.

او با اشاره به این‌که خودروهای دیزلی، موتورسیکلت‌های فرسوده و بخارات بنزین پیش‌سازهای آلاینده ازن هستند، عنوان می‌کند: تمام این منابع در حضور گرما و نور خورشید، ازن تولید می‌کنند. در کنار این عوامل می‌توان به کاهش ذرات معلق کمتر از ۲/۵ میکرون در هوای تهران نیز اشاره کرد. در واقع کاهش این ذرات سبب می‌شود که نور خورشید به طور مستقیم به سطح شهر بتابد. البته نمی‌توان پیش‌بینی کرد کدام‌یك از این عوامل، تأثیر بیشتری در تولید ازن دارند، بلکه تنها می‌توان تمام این عوامل را به عنوان «پیش‌سازهای ازن» در نظر داشت.

رشد ۴۰ درصدی اهدای عضو در سال ۹۸

رئیس مرکز مدیریت پیوند و درمان بیماری‌های وزارت بهداشت گفت: آمار اهدای عضو در سه ماه ابتدایی سال ۹۸ نشان می‌دهد که در مقایسه با مدت مشابه سال‌های گذشته، در این زمینه رشد ۴۰ درصدی را شاهد بوده‌ایم.

به گزارش جام‌جم، مهدی شادنوش افزود: وضعیت اهدای عضو در هر کشوری، تابع کیفیت و کمیت فرهنگ‌سازی در زمینه اهدای عضو در آن کشورهاست. در تمامی خدمات سلامت‌محور، چنانچه سه رکن بیمار، مراکز درمانی و پزشك مهیا باشد، فرآیند سلامت شکل می‌گیرد، اما در مورد پیوند عضو، این‌گونه نیست، یعنی علاوه براین سه رکن، فرهنگ‌سازی عنصر اصلی است.

وی با تاکید براین‌که در حوزه اهدای عضو، فرهنگ‌سازی از اهمیت ویژه‌ای برخوردار بوده و ۵۰ درصد از پروسه پیوند را دربر می‌گیرد، افزود: در این راستا، ضرورت دارد که امر فرهنگ‌سازی به صورت مستمر دنبال شود.

رئیس مرکز مدیریت پیوند و درمان بیماری‌های وزارت بهداشت، عنوان کرد: با توجه به تلاش‌های صورت‌گرفته در سال‌های اخیر، امروز شاهد وضعیت بسیار مطلوب‌تر اهدای عضو در کشور هستیم؛ افراد، تمایل بیشتری برای دریافت کارت اهدای عضو داشته و آمادگی خود را برای استفاده از عضوهای قابل استفاده‌شان در روزهای مبادایی که ممکن است مرگ مغزی برای شخص اتفاق بیفتد، اعلام می‌دارند. همچنین در راستای این فرهنگ‌سازی، رسانه‌های جمعی، صدا و سیما، افراد شناخته شده و تاثیرگذار جامعه، هنرمندان، هنرپیشگان و ورزشکاران نقش موثری ایفا کردند.

در سال ۹۷ که بالاترین میزان اهدای عضو را داشتیم فقط هزار مورد اهدای عضو صورت گرفت

افزایش ۸۳ درصدی تلفات غرق‌شدگی

در دو ماهه نخست سال جاری ۲۲۷ نفر بر اثر غرق‌شدگی جان خود را از دست دادند، این رقم در مقایسه با مدت مشابه سال قبل که آمار تلفات ۱۲۴ نفر بود، ۸۳/۱ درصد افزایش یافته است. از کل تلفات غرق‌شدگی در دو ماهه امسال، ۱۷۹ نفر مرد و ۴۸ نفر زن بودند.

به گزارش جام‌جم، استان‌های فارس با ۴۰، خوزستان با ۲۱ و سیستان و بلوچستان با ۱۸ فوتی بیشترین آمار تلفات غرق‌شدگی را طی دو ماهه نخست امسال داشته‌اند. این استان‌ها به دلیل وقوع سیل در فروردین‌ماه امسال در صدر آمار تلفات غرق‌شدگی استان‌ها قرار گرفته‌اند و به نظر می‌رسد رشد ۸۳ درصدی این تلفات در دو ماهه امسال نیز به دلیل وقوع سیل در برخی استان‌های کشور اتفاق افتاده است.

در این مدت استان‌های مازندران و گیلان به ترتیب ۱۲ و هفت فوتی ناشی از غرق‌شدگی داشته‌اند.

براساس گزارش سازمان پزشکی قانونی کشور، مطابق آمارهای موجود آمار تلفات غرق‌شدگی در فروردین امسال ۱۱۵ و در اردیبهشت‌ماه ۱۱۲ نفر بوده است. همچنین از کل تلفات غرق‌شدگی دو ماهه امسال، ۱۰۹ نفر در رودخانه‌ها، شش نفر در دریا که یك نفر محدوده مجاز و پنج نفر خارج طرح جان خود را از دست دادند. ۲۰ نفر در استخرهای کشاورزی، ۱۲ نفر در کانال‌ها، ده نفر در استخرهای شنا، هشت نفر در دریاچه مصنوعی و سد، هشت نفر در چاه، پنج نفر در حوض و حوضچه و پنج نفر در دریاچه‌های طبیعی جان باخته‌اند. ۴۴ نفر نیز در سایر مکان‌های آبی جان خود را از دست داده‌اند.